

طرح درس نظری/عملی نشانه شناسی و معاینات بالینی

اطلاعات دوره		
<p>اطلاعات مدرس / مدرسین</p> <p>نام مدرس / مدرسین همکار: _ رتبه علمی: رشته تحصیلی پست الکترونیک اساتید همکار: محل کار: تلفن تماس:</p>	<p>اطلاعات مسئول درس</p> <p>نام مسئول درس: خانم کریمیان رتبه علمی: مربی رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد اتاق عمل محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی تلفن تماس: پست الکترونیک: Zahra_karimian@SBMU.ac.ir</p>	<p>اطلاعات مربوط به درس</p> <p>گروه آموزشی ارائه دهنده: اتاق عمل و هوشبری نام درس: نشانه شناسی و معاینات بالینی نوع و تعداد واحد: ۱/۵ واحد تئوری و ۰/۵ واحد عملی پیش نیاز/هم نیاز: آناتومی (۲) و فیزیولوژی (۲) رشته و مقطع تحصیلی: ترم ۳ کارشناسی هوشبری محل برگزاری کلاس: تاریخ‌های برگزاری کلاس: سه‌شنبه‌ها ۱ - ۳</p>
تاریخ آخرین ویرایش: ۱۴۰۴/۶/۱۵		
<p>شرح درس: در این دانشجو با اصول معاینه بالینی، گرفتن شرح حال و چگونگی انجام معاینات فیزیکی و وسایل مورد نیاز جهت معاینه در سیستم‌های مختلف بدن آشنا می‌شود.</p>		

جدول ۱- برنامه درسی روزانه

مدرس / مدرسین	روش ارزشیابی	روش تدریس	حیطه و سطح هدف رفتاری			اهداف رفتاری	هدف کلی	تاریخ برگزاری کلاسها
			عاطفی	حرکتی	دانش			
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	روش تدریس			*	۱. طرز برخورد با بیمار و شروع مصاحبه را توضیح دهد.	آشنایی با نحوه شرح حال گیری و روش های معاینه فیزیکی	۱۴۰۴/۷/۱
		مبتنی بر تعامل			*	۲. ساختار و اهداف شرح حال جامع را توضیح دهد.		
		۲. پرسش و پاسخ			*	۳. چارچوب تاریخچه را بداند.		
		۳. نقد مقاله			*	۴. شکایت اصلی بیمار را توضیح دهد.		
		۴. حل مسئله			*	۵. روش های معاینه فیزیکی را ذکر کند.		
		۵. TBL			*	۶. وسایل مورد نیاز معاینات بدنی و کاربرد آنها را بیان نماید.		
		۶. یادگیری مبتنی بر تجربه			*	۷. تکنیک های اصلی در معاینه بالینی را شناسایی نماید.		
					*	۸. فرآیند ایجاد آمادگی لازم برای شروع معاینه بالینی را در بیماران شرح دهد.		
					*	۹. نحوه نوشتن خلاصه شرح حال بیمار را توصیف نماید.		

					<p>* ۱۰. دانشجو قادر باشد با کمک مربی از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>* ۱۱. دانشجو قادر باشد در حضور مربی از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>* ۱۲. دانشجو قادر باشد در حین معاینه سایر قسمت های بدن از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>* ۱۳. دانشجو قادر باشد از بیماران چالش برانگیز (پرخاشگر، افسرده، پرحرف و ...) در حضور مربی شرح حال بگیرد.</p> <p>* ۱۴. دانشجو قادر باشد شکایت اصلی بیمار را توضیح دهد.</p> <p>* ۱۵. دانشجو قادر باشد بعد از اخذ شرح حال، گزارش نویسی کامل انجام دهد.</p> <p>۱۶. اهمیت همدلی و احترام به بیمار در هنگام شرح حال گیری را بپذیرد.</p> <p>۱۷. توجه به نگرانی ها و احساسات بیمار را به عنوان بخشی از فرآیند درمانی ارزشمند بداند.</p>	
			*			
				*		

			*		۱۸. ارزش رعایت حریم خصوصی و رازداری بیمار را درک کرده و در گفتار و رفتار خود نشان دهد.		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	روش تدریس مبتنی بر تعامل ۲. پرسش و پاسخ ۳. حل مسئله			* ۱. دانشجو چارچوب استاندارد معاینه وضعیت روانی (Mental Status Examination) را توضیح دهد و اجزای آن را بشناسد.	آشنایی با روش‌های ارزیابی رفتار و وضعیت روانی بیماران قبل از بیهوشی	۱۴۰۴/۷/۸
					* ۲. دانشجو بتواند تأثیر اختلالات روانی بر روند درمان و بهبود پس از جراحی را تحلیل کند.		
					* ۳. دانشجو روش‌های پیشگیرانه کاهش اضطراب و دلیریوم قبل از جراحی را تشخیص دهد. * ۴. دانشجو ابزارهای استاندارد تشخیص دلیریوم مانند-CAM ICDSC و ICDSC را معرفی و کاربرد آن‌ها را توضیح دهد. ۵. دانشجو قادر باشد در حضور مربی، ارزیابی وضعیت روانی		

				*	<p>بیمار قبل از بیهوشی را انجام دهد.</p> <p>۶. دانشجو اختلالات روانی شایع قبل از جراحی (اضطراب، افسردگی، دلیریوم) را تشخیص دهد و به طور کوتاه مدیریت کند.</p> <p>۷. دانشجو بتواند نتایج معاینه روانی را در پرونده بیمار به صورت استاندارد و مستند ثبت نماید.</p> <p>۸. دانشجو با ابزارهای استاندارد مانند CAM-ICU و ICDS-C ارزیابی دلیریوم را انجام دهد.</p> <p>۹. دانشجو در حین معاینات فیزیکی، وضعیت روانی بیمار را به صورت یکپارچه بررسی و ثبت کند.</p> <p>۱۰. دانشجو ارزش همدلی، صبر و احترام به بیماران مضطرب یا سالمند را درک کند.</p> <p>۱۱. دانشجو نگرش مثبت به اهمیت سلامت روان در بهبود نتایج جراحی پیدا کند.</p>		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل		*	۱. نحوه مشاهده پوست و مو را به درستی توضیح دهد.		۱۴۰۴/۷/۱۵

		۲. پرسش و پاسخ ۳. نقد فیلم و عکس ۴. بحث گروهی							
					*	۲. نحوه معاینه پوست و مو را به درستی توضیح دهد.	آشنایی با بررسی و معاینه فیزیکی پوست، مو و ناخن		
					*	۳. نحوه معاینه ناخن‌ها از لحاظ هر نوع وضعیت غیر طبیعی را توضیح دهد. ۴. وضعیت‌های غیر طبیعی در پوست را توضیح دهد.			
					*	۱. روش‌های بررسی و معاینه چشم را توضیح دهد.	آشنایی با نشانه‌شناسی و معاینه فیزیکی چشم، گوش، حلق و بینی (سر و گردن)		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل ۲. پرسش و پاسخ ۳. نقد فیلم و عکس ۴. بحث گروهی			*	۲. یافته‌های غیر طبیعی در بررسی مردمک چشم را بیان کند.			
					*	۳. معاینه ته چشم با افتالموسکوپ را شرح دهد.			۱۴۰۴/۷/۲۲

					<p>* ۴. روش‌های معاینه فیزیکی گوش را شرح دهد.</p> <p>* ۵. یافته‌های غیر طبیعی در معاینه گوش با اتوسکوپ را شرح دهد.</p> <p>* ۶. روش‌های بررسی حساسیت سینوس‌ها را شرح دهد.</p> <p>* ۷. معاینه دهان، حلق و حنجره را توضیح دهد.</p> <p>* ۸. دانشجو قادر باشد در پراتیک به طور صحیح از اتوسکوپ و افتالموسکوپ استفاده کند.</p> <p>* ۹. دانشجو قادر باشد با کمک مربی معاینه فیزیکی سر و گردن را انجام دهد.</p> <p>* ۱۰. دانشجو قادر باشد در حضور مربی معاینه فیزیکی سر و گردن را انجام دهد.</p> <p>* ۱۱. دانشجو قادر باشد در حین معاینه فیزیکی از بیمار شرح حال بگیرد.</p>		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل ۲. پرسش و پاسخ			* ۱. آناتومی قفسه سینه را توصیف نماید و نواحی اصلی سمع را شناسایی کند.	آشنایی با نشانه شناسی و بررسی و معاینه فیزیکی توراکس و ریه	۱۴۰۴/۷/۲۹

		<p>۳. نقد فیلم و عکس</p> <p>۴. بحث گروهی</p> <p>۵. روش مطالعه موردی</p> <p>۶. یادگیری مبتنی بر تجربه</p>			<p>* ۲. نحوه معاینه قفسه سینه را به درستی شرح دهد.</p> <p>* ۳. صداهای طبیعی و غیر طبیعی ریه را توضیح دهد.</p> <p>* ۴. علائم شایع و نگران کننده در شرح حال سلامت سیستم تنفسی را شرح دهد.</p>	
				<p>* ۵. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی توراکس و ریه را در پراتیک انجام دهد.</p> <p>* ۶. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی توراکس و ریه را با کمک مربی در بالین بیمار انجام دهد.</p> <p>* ۷. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی توراکس و ریه را در حضور مربی در بالین بیمار انجام دهد.</p> <p>* ۸. دانشجو قادر باشد در حین معاینه از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>* ۹. دانشجو قادر باشد براساس یافته های حاصل از شرح حال و معاینه فیزیکی توراکس و ریه،</p>		

						به عنوان کارشناس بیهوشی، نتایج را به درستی تفسیر کند.		
						<p>۱. آناتومی قفسه سینه را توصیف نماید و نواحی اصلی سمع را شناسایی کند.</p> <p>۲. نحوه معاینه قفسه سینه را به درستی شرح دهد.</p> <p>۳. صداهای طبیعی و غیر طبیعی ریه را توضیح دهد.</p> <p>۴. علائم شایع و نگران کننده در شرح حال سلامت سیستم تنفسی را شرح دهد.</p>	ادامه جلسه پنجم	۱۴۰۴/۸/۶
						<p>۵. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی توراکس و ریه را در پراتیک انجام دهد.</p> <p>۶. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی توراکس و ریه را با کمک مربی در بالین بیمار انجام دهد.</p> <p>۷. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی توراکس و ریه را در حضور مربی در بالین بیمار انجام دهد.</p>		

					<p>۸. دانشجو قادر باشد در حین معاینه از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>۹. دانشجو قادر باشد براساس یافته های حاصل از شرح حال و معاینه فیزیکی توراکس و ریه، به عنوان کارشناس بیهوشی، نتایج را به درستی تفسیر کند.</p>		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	<p>۱. سخنرانی</p> <p>۲. پرسش و پاسخ</p> <p>۳. نقد فیلم و عکس</p> <p>۴. نقد مقاله</p> <p>۵. حل مسئله</p> <p>۶. روش مطالعه موردی</p> <p>۷. یادگیری مبتنی بر تجربه</p>			<p>* ۱. آناتومی قلب و عروق بزرگ را شرح دهد.</p> <p>* ۲. نحوه انجام درست سمع قلب را شرح دهد.</p> <p>* ۳. صداها و سوفل های قلبی را شرح دهد.</p> <p>* ۴. کانون های قلبی را نام ببرد.</p> <p>* ۵. تکنیک های معاینه ورید ژوگولار، نبض کاروتید و قلب را توضیح دهد.</p> <p>* ۶. مهم ترین علائم بیماری های قلبی را توضیح دهد.</p> <p>* ۷. علائم و نشانه های بیماری های عروق شریانی را شرح دهد.</p> <p>* ۸. علائم و نشانه های بیماری های عروق وریدی را توضیح دهد.</p>	<p>آشنایی با نشانه شناسی و بررسی و معاینه فیزیکی سیستم قلبی - عروقی</p>	<p>۱۴۰۴/۸/۱۳</p> <p>و</p> <p>۸/۲۰</p>

				*	۹. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی قلب را در پراتیک انجام دهد.		
				*	۱۰. دانشجو باید قادر باشد انواع صداهای قلبی طبیعی را شناسایی کند.		
				*	۱۱. دانشجو باید قادر باشد یافته‌های غیر طبیعی در سمع صداهای ریوی در بالین بیمار را تشخیص دهد.		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل ۲. پرسش و پاسخ ۳. نقد فیلم و عکس ۴. نقد مقاله ۵. حل مسئله		*	۱. آناتومی دستگاه گوارش را بیان کند.	آشنایی با نشانه شناسی و بررسی و معاینه فیزیکی شکم و سیستم گوارش	۱۴۰۴/۸/۲۷ و ۹/۴
				*	۲. نحوه معاینه ارگان‌های شکمی و یافته‌های غیر طبیعی را شرح دهد.		
				*	۳. علامت‌های ریباند تندر، روزینگ، اپتراتور، پسواس، مورفی و ترنر را توضیح دهد.		
				*	۴. علائم و نشانه‌های آپاندیسیت و کوله‌سیستیت را شرح دهد.		
				*	۵. منشا دردهای شکمی را تشخیص دهد و علائم افتراق انواع دردهای شکمی را توضیح دهد.		

				* * * * *	<p>۶. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی سیستم گوارشی را در پراتیک انجام دهد.</p> <p>۷. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی سیستم گوارشی را با کمک مربی در بالین بیمار انجام دهد</p> <p>۸. دانشجو باید قادر باشد معاینه فیزیکی سیستم گوارشی را در حضور مربی در بالین بیمار انجام دهد.</p> <p>۹. دانشجو قادر باشد در حین معاینه از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>۱۰. دانشجو قادر باشد براساس یافته های حاصل از شرح حال و معاینه فیزیکی سیستم گوارشی، به عنوان کارشناس بیهوشی، نتایج را به درستی تفسیر کند.</p>		
زهرآ کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	<p>۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل</p> <p>۲. پرسش و پاسخ</p> <p>۳. نقد فیلم و عک</p>		* *	<p>۱. آناتومی سیستم عصبی مرکزی و محیطی را شرح دهد.</p> <p>۲. قادر باشد علائم و نشانه های غیرطبیعی سیستم مغز و اعصاب را توضیح دهد.</p>	آشنایی با بررسی و معاینه فیزیکی سیستم عصبی	۱۴۰۴/۹/۱۱

		۴. حل مسئله		<p>* ۳. نحوه کنترل سطح هوشیاری با معیارهای مختلف را توضیح دهد.</p> <p>* ۴. بتواند ۱۲ زوج اعصاب جمجمه-ای را معاینه کرده و اختلال در هر یک را توضیح دهد.</p> <p>* ۵. بتواند معاینات مربوط به مخچه را انجام دهد.</p> <p>* ۶. بتواند معاینه رفلکس‌ها را توضیح دهد.</p>	
			<p>* ۷. دانشجو باید قادر باشد وضعیت ذهنی بیمار (سطح هوشیاری، تناسب پاسخ‌ها، آگاهی به زمان و مکان) را ارزیابی کند.</p> <p>* ۸. دانشجو باید قادر باشد با کمک مربی / در حضور مربی ارزیابی اعصاب مغزی را در بالین بیمار انجام دهد.</p> <p>* ۹. دانشجو قادر باشد با کمک مربی / در حضور مربی ارزیابی سیستم حرکتی را در بالین بیمار انجام دهد.</p>		

					<p>* ۱۰. دانشجو قادر باشد با کمک مربی / در حضور مربی ارزیابی رفلکس های تاندون عمقی، عضله دوسر ، پاتلار و آشیل را انجام دهد</p> <p>* ۱۱. دانشجو قادر باشد در حین معاینه از بیمار شرح حال بگیرد.</p> <p>* ۱۲. دانشجو قادر باشد براساس یافته های حاصل از شرح حال و معاینه فیزیکی سیستم عصبی، به عنوان کارشناس بیهوشی، نتایج را به کار گیرد.</p>		
زهرا کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	<p>۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل</p> <p>۲. پرسش و پاسخ</p> <p>۳. نقد فیلم و عکس</p> <p>۴. نقد مقاله</p> <p>۵. حل مسئله</p>			<p>* ۱. دانشجو آناتومی و فیزیولوژی مفاصل اصلی بدن (شانه، آرنج، مچ، ران، زانو و ستون فقرات) را تحلیل کند.</p> <p>* ۲. الگوریتم تشخیصی دردهای عضلانی-اسکلتی را بر اساس محل درگیری (مفصلی/خارج مفصلی)، حاد/مزمن و وجود التهاب توضیح دهد.</p> <p>* ۳. علائم بالینی التهاب مفاصل (تورم، گرمی، قرمزی، درد) را از</p>	<p>آشنایی با نشانه‌شناسی و معاینات بالینی سیستم عضلانی - اسکلتی</p>	۱۴۰۴/۹/۱۸

					<p>نشانه‌های غیرالتهابی تفکیک کند.</p> <p>۴. تفاوت‌های بالینی بین اختلالات شایع مانند آرتريت روماتوئید، استئوآرتريت و بورسیت را شناسایی کند.</p> <p>۵. علائم هشداردهنده بیماری‌های سیستمیک مرتبط با دردهای عضلانی-اسکلتی (مانند عفونت، بدخیمی یا سندرم دم اسب) را شناسایی کند.</p> <p>۶. ملاحظات بیهوشی در بیماران با بیماری‌های عضلانی-اسکلتی (مانند محدودیت حرکتی گردن یا درگیری راه هوایی) را ارزیابی کند.</p> <p>۷. عوامل خطر و راهکارهای پیشگیری از پوکی استخوان و سقوط در سالمندان را شرح دهد.</p> <p>۸. ویژگی‌های بالینی و مدیریت بیماران با میوپاتی، دیستروفی عضلانی و فیبرومیالژیا را تحلیل کند.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

				*	<p>۹. تکنیک‌های صحیح پوزیشن‌دهی بیماران تحت بیهوشی برای جلوگیری از آسیب‌های عصبی-عضلانی را توصیف و اجرا کند.</p> <p>۱۰. نکات حیاتی پوزیشن‌دهی و جابجایی بیماران مبتلا به اختلالات عضلانی-اسکلتی تحت بیهوشی را تفسیر و رعایت کند.</p> <p>۱۱. ارزیابی ریسک بیهوشی و محدودیت‌های حرکتی در بیمارانی که تحت جراحی تعویض مفصل یا دیسک کمر قرار می‌گیرند، انجام دهد.</p>		
			*		<p>۱۲. دانشجو نگرش حرفه‌ای نسبت به امنیت بیمار و جلوگیری از آسیب‌های عضلانی - صبی در طول جراحی را نشان دهد.</p>		
زهره کریمیان	ارزشیابی تکوینی و تراکمی	<p>۱. روش تدریس مبتنی بر تعامل</p> <p>۲. پرسش و پاسخ</p>		*	<p>۱. دانشجو باید تفاوت‌های آناتومیک و فیزیولوژیک (راه هوایی، سیستم قلبی-عروقی و سیستم عصبی) کودکان و بالغین را توضیح دهد.</p>	<p>آشنایی با نحوه ارزیابی و نشانه‌شناسی در بیماران گروه‌های خاص (نوزادان، کودکان، زنان باردار و سالمندان).</p>	۱۴۰۴/۹/۲۵

		<p>۳. نقد فیلم و عکس</p> <p>۴. نقد مقاله</p> <p>۵. حل مسئله</p>				<p>۲. استفاده از مقیاس‌های ارزیابی</p> <p>(مثل مقیاس آپگار و مقیاس درد * در کودکان) را بداند.</p> <p>۳. نکات مهم در گرفتن شرح حال از والدین را توضیح دهد.</p> <p>۴. تغییرات فیزیولوژیک در دوران بارداری (قلبی، عروقی، تنفسی و گوارشی) را توضیح دهد.</p> <p>۵. ریسک‌های بیهوشی در مادر و جنین را بیان کند.</p> <p>۶. نکات مهم در ارزیابی قبل از عمل زنان باردار را توضیح دهد.</p> <p>۷. تغییرات فیزیولوژیک مرتبط با افزایش سن (کاهش ذخایر عملکردی ارگان‌ها) را شرح دهد.</p> <p>۸. نحوه ارزیابی وضعیت شناختی و عملکردی سالمندان را توضیح دهد.</p> <p>۹. دانشجو باید بتواند با بیماران و همراهان آنها در این گروه‌های خاص، ارتباط مؤثر و همدلانه برقرار کند.</p>		
--	--	---	--	--	--	---	--	--

*

جدول ۲- روش ارزشیابی

روش ارزشیابی	شیوه اجرا یا ابزار ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
تکوینی	تکلیف‌های کلاسی، پرسش و پاسخ‌های حین تدریس، بازخورد کتبی یا شفاهی به تکالیف، و بحث‌های گروهی.	۸
تراکمی (تئوری و عملی)	آزمون پایان ترم	۸ تئوری + ۴ عملی

جدول ۳- منابع

الف) منابع درس مورد استفاده توسط مدرس/مدرسين

معاینات بالینی و روش گرفتن شرح حال باربارایتز ۲۰۲۱، زینب پاشا، انتشارات حیدری / آرتین طب
نشانه شناسی و معاینات بالینی برای دانشجویان بیهوشی، کریمیان، انتشارات جامعه نگر
اصول بیهوشی میلر ۲۰۲۳، انتشارات حیدری
بیهوشی و بیماری های همراه ۲۰۲۲، مریم خداوردی، انتشارات اندیشه رفیع